

Gyógypedagógusok a szakképzésben

Kapitány Ervin Pál
Gyógypedagógus
Okleveles gyógypedagógia-tanár

2023.04.21.

Alapvető szerepek

01
„Klasszikus”
gyógypedagógiai munka
fejlesztés, nevelés, oktatás

02
Összekapcsoló („híd”)
szerep

03
Véleményező,
szakmai támogató,
innováló szerep
szakma-közismeret-
gyógypedagógia
háromszög

04
Fogyatékoságügyi „helytartó”
szerep
ismeret, attitűd,
felelősségvállalás

05
Gyógypedagógiai szemléletet
közvetítő, vagy erősítő közeg

A szerepekhez kapcsolódó feladatok 1.

Gyógypedagógiai fejlesztés, nevelés, oktatás

- Korosztályi adottságok (pl. érdeklődés, életkor szerinti státuszkezelés) figyelembe vétele a rehabilitáció, és a rehabilitáció terén is
- Pályaorientációt, munkaerőpiaci igényeket, önálló életre nevelést szem előtt tartva
- Tanult szakma által megkívánt módon, s tartalommal

A szerepekhez kapcsolódó feladatok 2.

Adaptációban való közreműködés

- Tanulói környezet (iskola-terem-eszköz tengelyen)
- Szakmai- és közismereti tananyagtartalom
- Vizsgafelkészítés folyamata és a vizsga kivitelezése kapcsán
– fontos a vizsga, de utána ő (szak)ember lesz! –

A szerepekhez kapcsolódó feladatok 3.

Módszertani segítségnyújtás, támogatás - együttműködés

- Szakmai, közismereti, elméleti és gyakorlati oktatás kapcsán egyaránt
- Didaktikai, illetve metodikai területen egyaránt!
- Egyénileg, csoportosan, és iskolaszinten egyaránt

Szemlélet, elvek

„Címszavakban”

- **Szükségletorientált** ellátás
- **Egyéni** igények – **egyéni** válaszok – **egyéni** bánásmód – **egyéni** figyelem
- **Neurodiverzitás** (mely nem többlet feladatot, hanem többlet szint jelent)
- **Tanulásra kész állapot** (Mi az? Mitől áll elő? Mit tehetünk nélküle?)
- **Önálló életre** való nevelés (ebben a korosztályban is cél marad!)
- **Fokozatosság** elve (bármennyire is szoros a tanmenet!)
- Pedagógus, oktató, szakoktató, tanár **szerepdefiníciója**
 - nem egyedüli tudás birtokosa, és nincs is egyedül (**team felfogás**) – facilitál, segít, rávezet, moderál, mediál és nem mindig aktívan cselekszik!
- Mi volt/van előbb? – gyógypedagógia vs. szakma? =>(**együtt járnak, kéz a kézben!**)

Közös tudás

- Gyógypedagógiai és fogyatékosügyei ismeretek (amelyek a **szakképzésben adekvát módon használatba vehetőek**)
- **Korosztályi, generációs adottságok** ismerete (pl.: gyógypedagógiai pszichológiai, fiatal felnőtt tanulás sajátosságai)
- **Kompensációs technikák** ismerete – „**fejlődési plató**” elfogadása
- Korszerű szakmai oktatás – munkaerőpiaci elvárások – tanuló gyógypedagógiai sajátosságainak **együttes** ismerete

Szerepkonfúzió – ismeretkonfúzió:

mást jelent gyógypedagógusnak lenni, mint gyógypedagógiai szemlélet és módszertan birtokában, a sajátosságokat figyelembe véve oktatni, tanítani és nevelni.

Kihívások, avagy miket hallani?

„Gyógypedagógus vagy fejlesztőpedagógus nem mindegy?

Fejlesztők és kész”

Mit csináljak velük a helyettesítésnél?

„Majd összeadok velük, az úgysem árt egyiknek sem!”

„Sose figyelsz, mindig mocorogsz, így sose tanulod meg a szakmát”

(ADHD diagnózis)

„Papiros gyerekek”

(intézményvezetői idézet)

„Nálam soha nem használhat számológépet. Tanuljon meg számolni!

Bezzeg 25-30 évvel ezelőtt!”

„A szakma fontosabb és kész!”

„Én nem ezért lettem tanár, és nem vagyok gyógypedagógus!”

„Ez a gyerek nem ide való!”

„Jegyezd meg, hogy itt a vizsgára készítünk fel és nem az életre!”

„Most akkor ennyi különféle dolgozatot készítesz?”

„Most akkor ennyi különféle dolgozatot készítesz?”

„Értem én, de nem igaz, hogy nem tudja megtanulni...”

„Minden szakmára alkalmatlan”

(1961-ben megszűnt a képezhetetlenség fogalma!)

Jó gyakorlatok, ötletek, kezdeményezések. Megoldások?

Szakoktatók, oktatók, tanárok képzésének újragondolása, formálása, reformja:

- Modern, aktuális és használatba vehető ismeretek közvetítése a szükséges attitűd kontextusában („2023-ban a tanulói összetétel diverzitása okán nincs **csak szaktanár**”)

Már a pályán lévő szakoktatók, tanárok képzése, folyamatos támogatása

- Feladatbank, árnyékpedagógia, két tanáros modell, módszertani segédlet,
- Szemléletformálás és tudásbővítés (nem frontálisan, hanem bevonó szemlélettel, élményalapon, tapasztalathoz juttatva mindenkit -> workshop)

Jó gyakorlatok, ötletek, kezdeményezések. Megoldások?

Intézményi működés újragondolása

Szakoktató-oktató-gyógypedagógus háromszög cirkuláris működésének szemlélete

Olyan protokoll, szolgálati háló amelyben az oktatók, gyógypedagógusok kommunikációja, segítségnyújtása rendszeres és az igények mentén szabályzott, és amely így megtartó erővel bír minden szereplő számára.

EGYEDÜL UGYANIS NEM MEGY!

Példák:

- Szakértői vélemények, gyógypedagógiai dokumentumok együttes értelmezése
- Tanév során több szakmai-gyógypedagógiai workshop, ötletbörze
- Szakmákhoz kapcsolódó tartalmak értelmezése, differenciálása
- Heti esetmegbeszélő fórum

Köszönöm a figyelmet!

